

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені
Володимира Винниченка**

Кафедра філософії, політології та міжнародних відносин

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА, ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ПОЛІТИЧНІ
КОМУНІКАЦІЇ
ІІІ НД/ОК 2.1.1.5**

*Спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії*

*Освітньо-професійна програма: 291 Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії*

Факультет: Історії та права

Форма навчання: денна/заочна

Робоча програма **«МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА, ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ПОЛІТИЧНІ КОМУНІКАЦІЇ»** для студентів
за спеціальністю: *291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*

Розробник: Коломієць Олег Валерійович, доктор політичних наук, доцент
кафедри філософії та політології _____ (Коломієць О. В.)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії, політології та міжнародних відносин Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Протокол від «27» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри філософії, політології та міжнародних відносин

Харченко Ю. В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4	Галузь знань: 29 Міжнародні відносини	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Немає	Спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії Освітньо-професійна програма: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Рік підготовки: 1-й	
		Семестр: 2-й	
		Лекції: 26 год.	
		Семінарські: 28 год.	
		Лабораторні: 0 год.	
		Самостійна робота: 66 год.	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «*Міжнародна політика, інформаційні процеси та політичні комунікації*» є виявлення суті категорії політичної комунікації і специфіки міжнародної діяльності в умовах нового типу суспільства (інформаційного та постінформаційного), що формується.

Завдання:

- ознайомити студентів з основними суб'єктами політичної комунікації;
- охарактеризувати основні форми політичної комунікації;
- розглянути базові технології в політичній комунікації;
- виявити роль та основні способи формування громадської думки в політичній комунікації;
- розкрити особливості політичних комунікацій в системі масових комунікацій, їх місце і роль у політичному процесі;
- дослідити проблеми політичної пропаганди та агітації.
- довести, що застосування досвіду та знань у галузі політичної комунікації зможе допомогти кожній людині стати професіоналом у будь-якій сфері суспільної діяльності;
- виховати свідоме ставлення до політичної інформації, виробити цілісний підхід до її відбору, навчитися читати та аналізувати спеціальну літературу.

Після вивчення курсу студент повинен:

Розуміти чому відбувається:

- розширення масштабів політичної комунікації в діяльності політичних інститутів міжнародного співтовариства, становлення глобальних інститутів політичного управління;
- поглиблення світових політичних комунікаційних процесів, що не завжди відповідають найважливішим регіональним і глобальним проектам;

- стирання кордонів між внутрішньою і зовнішньою політикою, безпекою, економікою, активна роль мережевих спільнот різного типу.

Пояснити, що таке:

- «міжнародні відносини», «простір міжнародних відносин», «політична комунікація», «глобалізація інформаційних потоків»;

- «просторово-часовий континуум міжнародних відносин», «буття міжнародних відносин», «розширення міжнародної інтеракції», «підвищення активності транскордонних зв'язків» і «збільшення доступності національних кордонів», «регіоналізація міжнародних відносин».

Обґрунтувати механізми:

- створення великих комунікаційних просторів зі швидким й вільним переміщенням праці, ресурсів, капіталів, становлення глобальних інститутів політико-економічного управління;

- посилення взаємозалежності держав та регіонів світу від політичної комунікації;
- збільшення ролі наднаціональних і транснаціональних організацій, інститутів, технологій;

- трансформацію комунікаційних систем міжнародних відносин;

- відсутність загальних форм глобалізації, економічної, політичної та соціальної модернізації окремої країни та регіону.

Розрізнити види міжнародних відносин:

- за сферами суспільного життя – економічні, політичні, стратегічні, культурні, ідеологічні, духовні;

- на основі взаємодіючих суб'єктів – міждержавні, міжпартійні, відносини.

Знати:

- структуру і функції політичної комунікації;

- поняття і основні моделі політичної комунікації;

- місце, роль і вплив мас-медіа в сучасному політичному просторі;

- сутність і значення інформації в розвитку сучасного інформаційного суспільства;

- поняття і види політичних технологій;

- сучасні технології політичної комунікації;

Уміти:

- застосовувати інструментарії політичної комунікації для вирішення професійних завдань;

- знаходити організаційно-управлінські рішення в нестандартних ситуаціях із використанням комунікативних технологій;

- відстоювати свою точку зору, пояснювати сутність явищ і процесів функціонування політичної комунікації;

- формувати повсякденне комунікативну культуру особистості і культуру сприйняття політичних процесів в сучасному суспільстві;

Володіти:

- навичками оперування понятійним апаратом для опису взаємодії суб'єктів політичної комунікації;

- навичками спілкування, умінням встановлювати, підтримувати і розвивати політичні відносини з представниками державних структур та громадських організацій;

- навичками аналізу інформаційного простору.

Сформовані компетентності:

ІК Здатність розв'язувати комплексні теоретичні та практичні задачі і проблеми під час професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

ЗК1 Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень

міжнародних відносин та світової політики. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами усно і письмово, з професійних і наукових питань. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

ЗК2 Брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

ЗК3 Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

ЗК5 Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики

ЗК6 Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

ЗК7 Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

ЗК8 Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

ЗК9 Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики

СК1 Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародної політики і політичних комунікацій. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами, усно і письмово, з професійних і наукових питань у сфері міжнародної політики.

СК2 Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі міжнародної політики і політичних комунікацій.

СК3 Здійснювати професійний усний та письмовий переклад з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики міжнародних організацій та інститутів. Брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародної політики і політичних комунікацій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

СК4 Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної політики і політичних комунікацій, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

СК5 Оцінювати та аналізувати міжнародну політику і політичні комунікації, їх проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних комунікацій.

СК7 Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародної політики і політичних комунікацій.

Програмні результати навчання відповідні компонентам освітньої програми:

PH 1 Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики

PH 2 Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини

PH 3 Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики

PH 4 Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав

PH 5 Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав

PH 6 Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку

PH 7 Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем

PH 9 Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій

PH 10 Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики

PH 12 Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій

PH 13 Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точки зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем

PH 14 Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток

3. Програма навчальної дисципліни ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙ

Тема 1. Поняття політичної комунікації, структура та функції (2 години)

План

1. Походження дефініції «політична комунікація».
2. Наукові підходи до визначення поняття «політична комунікація» (Г. Вудворт, Д. Грабер, Р. Дентон, Р.-Ж. Шварценберг, Л. Пай, та ін.).
3. Складові компоненти політичної комунікації: суб'єкт, адресат, канали, контент повідомлення, простір.

Тема 2. Класичні теорії політичної комунікації (2 години)

План

1. Виникнення та становлення концепції політичної комунікації в контексті еволюції суспільно-політичної думки.
2. Теорія «магічної кулі».
3. Теорії «прямої дії» в комунікації.
4. Теорії «непрямої дії» в комунікації.
5. Теорія культивування в комунікації.

Тема 3. Основні теоретичні моделі політичної комунікації (2 години)

План

1. Процесуальні та мережеві моделі політичної комунікації.
2. Інтерактивна модель політичної комунікації.
3. Модель політичної комунікації Шеннона-Вівера.
4. Теорія інформаційного суспільства.

Тема 4. Типологія політичних комунікацій (4 години)

План

1. Вербальні та невербальні, формальні та неформальні, вертикальні та горизонтальні, групові, внутрішньогрупові та масові політичні комунікації.
2. «Холодні» та «гарячі» політичні комунікації М. Маклюєна.

Тема 5. Політичні комунікативні технології (2 години)

План

1. Популізм і лобювання як політичні технології.
2. Обмеження та протидія політичним маніпуляціям.
3. Довіра до джерела як проблема політичної комунікації.

Тема 6. Політико-комунікативні кампанії агітаційно-пропагандистського та маркетингового типів (2 години)

План

1. Політична пропаганда.
2. Історія виникнення та розвитку технологій пропаганди.
3. Сутність та характерні ознаки політичної пропаганди.
4. Основні функції політичної пропаганди.

Тема 7. Політичні технології та їх використання в політичній комунікації (4 години)

План

1. Комунікація під час виборчих кампаній: стратегія і тактика.
2. Способи формування іміджу під час виборів. Політичний перфоманс.
3. Роль і значення політичної комунікації в електоральному процесі.

Тема 8. Політична комунікація в інформаційному суспільстві (2 години)

План

1. Вплив глобалізаційних процесів на політичні комунікації.
2. Позитивні та негативні прояви політичної комунікації в інформаційному суспільстві.
3. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства (2000).

Тема 9. Комунікації в кризових ситуаціях (2 години)

План

1. Особливості й типи кризових комунікацій.
2. Кризовий менеджмент.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна					заочна						
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Поняття політичної комунікації, структура та функції	14	2	2			10	10	2	2			12
Тема 2. Класичні теорії політичної комунікації	12	2				10	10					13
Тема 3. Основні теоретичні моделі політичної комунікації	14	2	2			10	10	2	2			13
Тема 4. Типологія політичних комунікацій	14	2	2			10	10					13
Тема 5. Політичні комунікативні технології	14	2	2			10	10					13
Тема 6. Політико-комунікативні кампанії агітаційно-пропагандистського та маркетингового типів	13	2	2			9	10					12
Тема 7. Політичні технології та їх використання в політичній комунікації	13	2	2			9	10					12
Тема 8. Політична комунікація в інформаційному суспільстві	13	2	2			9	10					12
Тема 9. Комунікації в кризових ситуаціях	13	2	2			9	10					12
Всього годин	120	18	16			86	120	4	4			112

5. Теми семінарських занять

Тема 1. <i>Поняття політичної комунікації, структура та функції</i> План 1. Структура політичної комунікації за Дж. Томпсоном. 2. Функції політичної комунікації (інформаційна, соціалізації, політичної освіти, пропаганди, політичної мобілізації, політичної розваги, легітимації). 3. Критичний підхід до політичної комунікації.	2
Тема 3. <i>Основні теоретичні моделі політичної комунікації</i> План 1. Модель Ж.-М. Коттре. 2. Модель К. Сайн. 3. Макрорівневі моделі політичної комунікації (Г. Лассвелл, П. Лазарфельд, Б. Берельсон, Х. Годе, Е. Кемпбелл, Л. Фестінгер та ін.).	2
Тема 4. <i>Типологія політичних комунікацій</i> План Типологічні ознаки політичних комунікацій: ритуальність та інформативність; інституціональність і особистісний характер; езотеричність та загальнодоступність; схематичність та повнота інформації; стандартність та експресивність; діалогічність та монологічність; агресивність і толерантність; пряма та прихована форма оцінки.	2
Тема 5. <i>Політичні комунікативні технології</i> План 1. Психологічна війна в політиці та основні прийоми її ведення. 2. Регуляція масової політичної поведінки.	2
Тема 6. <i>Політико-комунікативні кампанії агітаційно-пропагандистського та маркетингового типів</i> План 1. Типологія пропаганди. 2. Основні методи пропаганди. 3. Новітні інформаційні технології і пропаганда.	2
Тема 7. <i>Політичні технології та їх використання в політичній комунікації</i> План 1. Домінуюча роль телебачення у політичному процесі. 2. Поняття телекратії.	2
Тема 8. <i>Політична комунікація в інформаційному суспільстві</i> План 1. Взаємозв'язок політики та Інтернет-простору. 2. Політична Інтернет-комунікація: її роль, функції та форми.	2
Тема 9. <i>Комунікації в кризових ситуаціях</i> План 1. Боротьба з чутками. Спін-докторинг у політиці. 2. Електронна демократія як засіб боротьби з кризою довіри до політичної системи.	2
Разом	16

6. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. <i>Поняття політичної комунікації, структура та функції</i> План 1. Структура політичної комунікації за Дж. Томпсоном. 2. Функції політичної комунікації (інформаційна, соціалізації, політичної освіти, пропаганди, політичної мобілізації, політичної розваги, легітимації). 3. Критичний підхід до політичної комунікації.	10
Тема 2. <i>Класичні теорії політичної комунікації</i>	10

План 1. Лібертаріанська теорія як основа політичної комунікації у США. 2. «Батьки нації» як основоположники американської свободи слова (на прикладі Т. Джефферсона) і звітності уряду перед виборцями. 3. Європейський тип політичної комунікації, побудований на теорії соціальної відповідальності. Лібертаріанська теорія як основа політичної комунікації у США. 4. Європейський тип політичної комунікації, побудований на теорії соціальної відповідальності.	
Тема 3. Основні теоретичні моделі політичної комунікації 1. Макрорівневі моделі політичної комунікації (Н. Вінер). 2. Модель масової комунікації Дж. Гербнера. 3. «Спіраль мовчання» Е. Ноель-Нойман. 4. Модель «воротаря» К. Левіна.	10
Тема 4. Типологія політичних комунікацій План Типологічні ознаки політичних комунікацій: ритуальність та інформативність; інституціональність і особистісний характер; езотеричність та загальнодоступність; схематичність та повнота інформації; стандартність та експресивність; діалогічність та монологічність; агресивність і толерантність; пряма та прихована форма оцінки.	10
Тема 5. Політичні комунікативні технології План 1. Психологічна війна в політиці та основні прийоми її ведення. 2. Регуляція масової політичної поведінки.	10
Тема 6. Маркетингові та немаркетингові способи організації політичної комунікації 1. Пропаганда в тоталітарному, авторитарному та демократичному режимах. 2. Маніпуляція в структурі пропаганди. 3. Сутність і зміст агітації в політиці. Основні технології та методи агітації. Агітація в сучасному світі. 4. Пропаганда в контексті становлення «інформаційного суспільства». Роль пропаганди в сучасному світовому інформаційно-комунікаційному просторі.	9
Тема 7. Політичні технології та їх використання в політичній комунікації 1. Розгул «брудних технологій» або «чорного PR». 2. «Брудні технології» як «паплюжна кампанія».	9
Тема 8. Політична комунікація в інформаційному суспільстві 1. Електронна демократія як форма політичної комунікації. Електронне урядування. 2. Вплив політичної комунікації в Інтернет-просторі на суспільно-політичну активність.	9
Тема 9. Комунікації в кризових ситуаціях План 1. Боротьба з чутками. 2. Спін-докторинг у політиці. 3. Електронна демократія як засіб боротьби з кризою довіри до політичної системи.	9
Разом	86

7. Індивідуальні завдання

Не передбачено

8. Методи навчання

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «*Міжнародна політика, інформаційні процеси та політичні комунікації*»:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;
- робота в науковій бібліотеці ЦДПУ імені В. Винниченка та мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

Види навчальної роботи студентів:

- лекція з використанням структурно-логічних схем;
- семінарське заняття;
- консультація;
- залік.

У процесі вивчення дисципліни «Міжнародна політика, інформаційні процеси та політичні комунікації» застосовуються наступні методи навчання:

За типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;
- відповідно до логіки пізнання:
- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

За основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

За системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

За джерелами знань:

- словесні – розповідь, пояснення, лекція;
- наочні – демонстрація, ілюстрація.

За рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

9. Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансфертною накопичувальною системою здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

9.1. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:
усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми модуля на **семінарському занятті** –

5 балів:

- **5-4 б.** ставиться, коли студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить покликання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.
- **2,5-3 б.** ставиться, коли студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.
- **1,5-2 б.** ставиться студентові, який засвоїв матеріал на рівні переказування, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок.
- **0,5-1 б.** одержує студент, який невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок.

До 15-ти балів студент може отримати за виконані завдання **самостійної роботи** з певної теми модуля, з урахуванням якості, повноти виконання завдання.

До 5-ти балів ставиться студентові, який робить вдалі доповнення протягом семінарських занять з певної теми модуля, виправляє неточності, однак при цьому індивідуально не виступає з окремих питань;

До 20-ти балів ставиться студентові, який підготував значний за обсягом та змістом конспект до семінарських занять з певної теми модуля;

10 балів одержує студент, який старанно працював упродовж заняття, виконував вправи, залучався до колективних обговорень тощо.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі – роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, були учасниками олімпіад, конкурсів тощо можуть нараховуватися додаткові бали: **до 25 балів**.

35 балів студент може отримати за плідну роботу на лекції та семінарі.

Студент, який не з'явився на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав **поточних оцінок**, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Дві контрольні роботи у формі чотирирівневих завдань передбачено за результатами вивчення тем модуля 1 і модуля 2.

Тривалість виконання контрольних завдань не повинна перевищувати двох академічних годин.

До контрольних робіт допускаються всі студенти незалежно від результатів поточного контролю.

Для проведення контрольних робіт розроблено контрольні завдання двох варіантів, які є рівнозначні за трудомісткістю.

За виконання контрольних робіт студент отримує бали, які враховуються в процесі розрахунків підсумкової семестрової оцінки:

максимальна кількість балів – **30 (1-ша робота), 25 (2-га робота)**.

У процесі виконання контрольних завдань студент може користуватися лише тими допоміжними матеріалами, які визначені викладачем. Студентові забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами та користуватися матеріалами, крім дозволених. За умови порушення студентом установлених правил виконання контрольних завдань викладач позбавляє можливості продовжувати виконання контрольних завдань, не перевіряє роботу, робить на ній відповідний запис і оцінює нулем балів. Результати контрольного заходу студента, який не з'явився на нього, також оцінюються нулем балів незалежно від причини.

Результати контрольних робіт доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Перескладання контрольних робіт допускається в терміни, визначені викладачем під час поточних консультацій.

9.2. ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ

З дисципліни «*Міжнародна політика, інформаційні процеси та політичні комунікації*» передбачена така форма семестрового контролю, як **екзамен**, який проводиться наприкінці семестру.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру.

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та п'ятирівневою шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно з можливістю повторного складання», «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності, Залікову книжку студента. Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 балів (FX, F) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					<i>Підсумкова семестрова</i>
T1	T2	T3	T4	T5	KP№ 1	T6	T7	T8	T9	KP№ 2	
5	5	5	5	5	30	5	5	5	5	25	

T1, T2 ..., T9 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	5	відмінно
80 – 89	B	4	добре
65 – 79	C		
55 – 64	D	3	задовільно
50 – 54	E		
35 – 49	FX	2	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	1	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Міжнародна політика, інформаційні процеси та політичні комунікації».
2. Тексти лекцій (в електронному варіанті).

12. Рекомендована література

Базова:

1. Акаймова А. В. Семіотичний аналіз у комунікативній теорії / А. В. Акаймова. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – №1(51). – С. 266–275.
2. Афанасьєва О. В. Доступ к информации как институт национального государства / О. В. Афанасьєва // Полис. – 2010. – №5. – С. 146–154.
3. Бакулев Г. П. Массовая коммуникация. Западные теории и концепции : учеб. пособ. / Г. П. Бакулев. – М. : Аспект-Пресс, 2005. – 176 с.
4. Башук А. І. Інформаційна політика : [навч. посіб.] / Алла Іванівна Башук. – Ч. 1. – К. : Вид-во ІЖ КНУ ім. Т. Шевченка, 2007. – 90 с.
5. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка PR / В. М. Бебик. – К. : МАУП, 2005. – 440 с.
6. Бебик В. М. Менеджмент виборчої кампанії: ресурси, технології, маркетинг : навч.-метод. посіб. / В. М. Бебик. – К. : МАУП, 2001. – 214 с.
7. Белянин В. П. Психолінгвістика : учеб. / В. П. Белянин. – 2-е изд. – М., 2004. – 232 с.
8. Береза А. В. Стан розвитку електронного урядування в Україні / А. В. Береза. // Держава і право : збірник наукових праць. Випуск 46. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2009. – С. 605–610.
9. Березин В. М. Массовая коммуникация: сущность, каналы, действия / В. М. Березин. – М. : РИП-холдинг, 2003. – 174 с.
10. Березин В. М. Массовая коммуникация: сущность, каналы, действия. – М.: РИП-холдинг, 2003. – 173 с.
11. Бернет Дж. Маркетинговые коммуникации. Интегрированный подход / Джон Бернет, Сандра Мориарти ; пер. с англ. Н. Габенов, В. Кузин. – СПб. : Питер, 2001. – 860 с.
12. Бойко О. Д. Політичне маніпулювання : навч. посіб. / О. Д. Бойко. – К. : Академвидав, 2010. – 432 с.
13. Василик М. А. Основы теории коммуникации: учебник / М. А. Василик, М. С. Вершинин, В. А. Павлов, Н. Р. Барабанова, А. К. Бондарев ; под ред. М. А. Василик. – М. : Гардарики, 2003. – 615 с.
14. Вершинин М. С. Политическая коммуникация в информационном обществе / М. С. Вершинин. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2001. – 253 с.
15. Всемирный доклад ЮНЕСКО по коммуникации и информации, 1999–2000 гг. / пер. Г. Н. Вачнадзе, Ю. Б. Кашлев. – Париж : ЮНЕСКО, 2000. – 172 с.
16. Гильдебранд Дитрих фон. Метафизика коммуникации. Исследование сущности и ценности общественных отношений / Дитрих фон Гильдебранд; пер. с нем. А. И. Смирнов. – СПб.: Алетейя, 2000. – 373 с.
17. Грачев М. Н. Политическая коммуникация: теоретические концепции, модели, векторы развития : монография / Н. М. Грачев. – М. : Прометей, 2004. – 328 с.
18. Делягин М. Г. Мировой кризис: Общая теория глобализации: курс лекций / М. Г. Делягин. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 768 с.
19. Дем'яненко Б. Українські ЗМІ в конструюванні політичної реальності і віртуалізації політичного процесу (помірковані технології) / Борис Дем'яненко // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – № 2 (46). – С. 189–206 ; № 3 (47). – С. 367–377.
20. Дмитриев А. В. Неформальная политическая коммуникация / А. В. Дмитриев, В. В. Латынов, А. Т. Хлопьев. – М.: РОССПЭН, 1996. – 197 с.
21. Донсбах В. Зміст, використання та вплив політичної комунікації / В. Донсбах // Мас-медіа на перехідному етапі: система мас-медіа, політична комунікація, аспекти журналістики,

- методи дослідження / за ред. Р. Блюма, М. Герольд, В. Іванова, В. Різуна. – К., 2001. – С. 144–176.
22. Егорова-Гантман Е. Политическая реклама / Е. Егорова-Гантман, К. Плешаков ; науч.ред. А. А. Бирюков. – М.: Центр полит. консультирования «Никколо М», 1999. – 237 с.
 23. Електронне інформаційне суспільство України: погляд у сьогодення і майбутнє / Академія правових наук України. – К. : Інжиніринг, 2005. – 163 с.
 24. Кашкин В. Б. Введение в теорию коммуникации : учеб. пособ. / В. Б. Кашкин. – Воронеж, 2000. – 175 с.
 25. Киви Берт. Гигабайты власти. Информационные технологи между свободой и тоталитаризмом. – М., 2004. – 352 с.
 26. Ковалев Г.С. Медиакратия в современном политическом процессе / Георгий Сергеевич Ковалев // Вестник Российского университета дружбы народов. – Серия: Политология. – 2007. – № 4. – С. 66–75.
 27. Ковалевський В. О. Інформаційна взаємодія у політико-владному полівеликого міста / Владислав Олегович Ковалевський. – К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. – 221 с.
 28. Королько В. Г. Основы паблик рилейшнз / В. Г. Королько. – М.:Рефл-бук; К.:Ваклер, 2001. – 528 с.
 29. Кулик В. М. Політика української влади щодо мас-медій та її вплив на недійний дискурс / Володимир Михайлович Кулик. // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса. – 2010. – №1 (45). – С. 288–301.
 30. Леонтьева Л. Є. Пропаганда як інформаційно-психологічний складник політичних процесів / Л. Є. Леонтьева ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – К., 2004. – 298 с.
 31. Лисица Н. М. Маркетингові комунікації в міжнародному бізнесі : учеб. пособие / Н. М. Лисица ; Харьков. гос. эконом. ун-т. – Харьков, 2001. – 107 с.
 32. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика / Є. А. Макаренко ; наук. ред. : Л. В. Губерський, Г. Г. Почепцов. – К. : НВЦ «Наша культура і наука», 2000. – 368 с.
 33. Манойло А. В. Государственная информационная политика в условиях информационно-психологической войны / А. В. Манойло, А. И. Петренко, Д. Б. Фролов. – 2-е изд., стер. – М.: Горячая линия-Телеком, 2007. – 542 с.
 34. Науменко Т. В. Массовая коммуникация: теоретико-методологический анализ / Т. В. Науменко. – М.: Перспектива, 2003. – 252 с.
 35. Науменко Т. В. Массовая коммуникация: теоретико-методологический анализ / Т. В. Науменко. – М. : Перспектива, 2003. – 252 с.
 36. Недбай В. В. Сучасні політичні комунікації: медійно-технологічний аспект / В. В. Недбай. – Одеса : Фенікс, 2009. – 328 с.
 37. Ольшанский Д. В. Основы политической психологии / Д. В. Ольшанский. – Екатеринбург: Деловая книга, 2001. – 496 с.
 38. Политические коммуникации: учеб. пособие / под ред. А. И. Соловьева. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 332 с.
 39. Пономарев Н.Ф. Информационная политика органа власти: пропаганда, антипропаганда, контрпропаганда : учеб. пособие / Н.Ф. Пономарев. – Пермь: Изд-во Перм. гос. техн ун-та, 2007. – 185 с.
 40. Почепцов Г. Г. Информационно-политические технологии / Г. Г. Почепцов. – М.: Центр, 2003. – 381 с.
 41. Почепцов Г. Г. Паблик рилейшнз для профессионалов / Г. Г. Почепцов. – М. :Рефл-бук, 1999. – 624 с.
 42. Почепцов Г. Г. Пропаганда и контрпропаганда / Г. Г. Почепцов. – М.: Центр, 2004. – 253 с.
 43. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации / Г. Г. Почепцов. – М.:Рефл-бук; К.: Ваклер, 2001. – 656 с.
 44. Поченцев Г.Г. Теория коммуникации / Г.Г. Почепцов. – М.: Реал-букВаклер, 2006. –

650 с.

45. Пупков С.В. Политический режим и информационный порядок: социально-информациологический подход / С. В. Пупков // Вестник Российского университета дружбы народов. – Серия: Политология. – 2008. – № 2. – С. 95–102.

46. Слісаренко І. Ю. Паблікрейшнз у системі комунікації та управління / І. Ю. Слісаренко. – К. : МАУП, 2001.

47. Соловьев А.И. Политический дискурс медиакратий: проблемы информационной эпохи / А. И. Соловьев // Полис. – 2004. – №2. – С.124–132.

48. Табакова М. Кількісні характеристики політичного Інтернет-простору України / М. Табакова // Політичний менеджмент. – 2009. – №1. – С. 87–94.

49. Тимофеева Л.Н. Политическая коммуникативистика: проблемы становления / Л. Н. Тимофеева // Полис. – 2009. – № 5. – С. 41–54.

50. Уэбстер Ф. Теории информационного общества / Ф. Уэбстер. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 400 с.

51. Фінклер Ю. Е. Мас-медіа та влада: технологія взаємин / Ю. Е. Фінклер. – Львів : Аз-Арт, 2003. – 212 с.

52. Яковлев Д. В. Політична взаємодія як комунікативний процес: медіатизація, демократизація, раціоналізація : Монографія / Д. В. Яковлев. – Одеса : Астропринт, 2009. – 288 с.

Допоміжна:

1. Артюхов Е. В. Интернет как средство политической коммуникации / Е. В. Артюхина // Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 7: Философия. Социология и социальные технологии. – № 2. – 2008. – С. 121–124.

2. Барматова С. Место и роль политической коммуникации в трансформации украинского общества / С. Барматова // Социология: теория, методы, маркетинг. – 2004. – № 2. – С. 107–119.

3. Бебик В. М. Комунікативний підтекст цивілізації / В. М. Бебик // Персонал. – 2001. – № 5. – С. 52–56.

4. Бондар Ю. Національний інформаційний простір сучасної України: становлення та функціонування у процесі політичної трансформації суспільства / Ю. Бондар. – К. : МАУП, 2007. – 183 с.

5. Буданова О. Б. Держава в структурі політичних комунікацій: канали та рівні інформаційної діяльності / О. Б. Буданова // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : збірник наукових праць. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2001. – Вип. 7. – С. 136–139.

6. Буданова О. Б. Політична комунікація в мережевому суспільстві / О. Б. Буданова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. – 2001. – № 527. – С. 56–59.

7. Буданова О. Б. Роль та можливості розвитку сучасних політичних інтернет-комунікацій / О. Б. Буданова // Історія, проблеми та необхідні умови становлення громадянського суспільства в Україні : збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції. – Львів, 2015. – С. 19–24.

8. Быков И. А. Сетевая политическая коммуникация: Теория, практика и методы исследования : монография / И. А. Быков. – СПб. : ФГБОУ ВПО «СПГУТД», 2013. – 200 с.

9. Валлерстайн И. Конецзнакового мира: СоциологияXXIвека / И. Валлерстайн ; Центр исслед. постиндустр. об-ва ; В. Л. Иноземцев. – М.:Логос, 2003. – 355 с.

10. Вершинин М.С. Политическая коммуникация в информационном обществе / М. С. Вершинин. – СПб: Изд-во Михайлова В.А., 2001. – 253с.

11. Винер Н. Человек управляющий / Н. Винер ; пер. с англ. – СПб. : Питер ; Питер бук, 2001. – 288 с.

12. Ганжуров Ю. С. Парламент України в політичній комунікації / Ю. С. Ганжуров. – К. : Україна, 2007. – 352 с.

13. Денисюк С. Г. Технологічні виміри політичної комунікації : монографія / С. Г. Денисюк. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 276 с.
14. Денисюк С. Г. Культурологічні виміри політичної комунікації : монографія / С. Г. Денисюк. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 392 с.
15. Денисюк С. Г. Комунікологія : навч. посіб. / С. Г. Денисюк. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 102 с.
16. Донец П. Н. Основы общей теории межкультурной коммуникации: научный статус, понятийный аппарат, языковой и неязыковой аспекты, вопросы этики и дидактики / П. Н. Донец. – Харьков: Штрих, 2001. – 384 с.
17. Иванов В. Основы теории массовой коммуникации и журналистики : навч. посіб. // Валерій Иванов ; за наук. ред. В. В. Різуна. – К : Центр Вільної Преси, 2010. – 258 с.
18. Кара-Мурза С. Г. Краткий курс манипуляции сознанием / С. Г. Кара-Мурза. – М. : Эксмо, 2003. – 444 с.
19. Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием : учеб. пособие / С. Г. Кара-Мурза. – К. : Оріяни, 2003. – 500 с.
20. Куценко Є. В Особливості використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій у електоральних компаніях: зарубіжний та вітчизняний досвід. Політичні інститути і процеси / Є. В. Куценко // Політологічні студії : зб. наук. пр. – 2013. С. 37–48. – Вип. 3.
21. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Деніс Мак-Квейл. – Львів : Літопис, 2010. – 538 с.
22. Ольшанский Д. Политический PR / Дмитрий Ольшанский. – СПб. : Питер, 2003. – 544 с.
23. Основы масово-інформаційної діяльності : [підручник] / А. З. Москаленко, Л. В. Губерський, В. Ф. Иванов. – К. : Київський університет, 2009. – 634 с.
24. Павлюк Л. С. Знак, символ, міф у масовій комунікації / Л. С. Павлюк. – Львів : ПАІС, 2006. – 120 с.
25. Панарин И. Н. Информационная война и выборы / И. Н. Панарин. – М., 2003. – 411 с.
26. Панарин И. Н. Информационная война и геополитика / И. Н. Панарин. – М. : Поколение, 2006. – 553 с.
27. Панарин И. Н. Информационная война, PR и мировая политика : учеб. пособие / И. Н. Панарин. – М. : Горячая линия-Телеком, 2006. – 352 с.
28. Перегуда Є.В. Політологія : навчальний посібник / Є.В. Перегуда[та ін.]. – К. : КНУБА, 2011. – 216 с.
29. Подгурецки Ю. Социальная коммуникация / Юзеф Подгурецки. – М. : Гелиос АРВ, 2004. – 158 с.
30. Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності / О. Г. Аркуша, С. О. Біла, В. Ф. Верстюк та ін. ; гол. ред. В. М. Литвин. – К. : Ніка-Центр, 2008. – С. 922–936.
31. Політологічний енциклопедичний словник / [за ред. Ю. С. Шемшученка]. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Генеза, 2004. – 736 с. – С. 162.
32. Почепцов Г. Г. Информационные войны / Г. Г. Почепцов ; отв. ред. С. Л. Удовик. – М. : Рефл-бук, 2000. – 576 с.
33. Прохорова Т.П. Маркетинговая политика коммуникаций: учеб. пособие / Т. П. Прохорова, А.Н. Гронь ; Харьковский национальный экономический ун-т. – Х. : ИНЖЭК, 2005. – 224 с.
34. Різун В.В. Теорія масової комунікації / В.В. Різун. – К.: Просвіта, 2008. – 260 с.
35. Расторгуев С. П. Философия информационной войны / С. П. Расторгуев ; РАО; Москов. психол.-соц. ин-т. – М., 2003. – 495 с.
36. Романов А.А. Массовые коммуникации / А.А. Романов, Г.А. Васильев. – М.: Вузовский учебник, 2009. – 236 с.
37. Саркісова К. Електронна демократія як форма політичної комунікації в сучасному

суспільстві / К. Саркісова // Політичний менеджмент. – 2007. – №1 (22). – С. 66–74.

38. Соловьев А. И. Политология: Политическая теория, политические технологии : учебник для студентов вузов / А. И. Соловьев. – М. : Аспект Пресс, 2000. – 559 с.

39. Средства массовой коммуникации и социальные проблемы : хрестоматия / сост. И. Г. Ясавеев. – Казань, 2000. – 223 с.

40. Тищенко Ю. Моделі політичної комунікації: політичні партії та громадянське суспільство / [Ю. Тищенко, П. Байор, М. Товт, С. Горобчишина] ; Укр. незалеж. Центр політ. дослідж. – К. : Україні, 2010. – 148 с.

41. Тоффлер Елвін. Нова парадигма влади: знання, багатство й сила / Елвін Тоффлер ; пер. з англ. Н. Бордукова. – Харків : Акта, 2003. – 688 с.

42. Тоффлер Елвін. Третя Хвиля / Елвін Тоффлер ; пер. з англ. А. Євса. – К. : Всесвіт, 2000. – 475 с.

43. Черных А. И. Социология массовых коммуникаций : учеб. пособие / А. И. Черных ; Гос. ун-т Высшая школа экономики. – М. : ГУ ВШЭ, 2008. – 451 с.

44. Штрамайер Г. Політика і мас-медіа / Герд Штрамайер ; [пер. з нім. А. Орган]. – К. : КМА, 2008. – 303 с.

45. Ямельницький О. Мобілізаційні виборчі технології: досвід авторитарної мобілізації / О. Ямельницький // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – Вип. 25. – 2013. – С. 101–106.

46. Язык средств массовой информации / под ред. М.Н. Володиной. – М.: Альма матер, 2008. – 760 с.

47. Шейгал Е.И. Семиотика политического дискурса / Елена Иосифовна Шейгал. – М.: ИТДГК «Гнозис», 2004. – 326 с.

48. Шомова С.А. Политические шахматы. Паблик Рилейшнз как интеллектуальная игра / Светлана Андреевна Шомова. – М.: РИП-холдинг, 2003. – 214 с.

Автореферати і дисертації:

1. Анісімович-Шевчук О. З. Політична комунікація як системо утворюючий фактор політичного життя суспільства : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / О. З. Анісімович-Шевчук ; ЛНУ ім. І. Франка. – Л., 2010. – 19 с. – укр.

2. Балинський І. О. Українські політичні Інтернет-комунікації у світовому контексті : дис. ... канд. наук із соціальних комунікацій: 27.00.06 / Ігор Олексійович Балинський. К., 2009. – 203 с.

3. Бронников И. А. Особенности сети Интернет как формы политической коммуникации : автореф. дис. ... канд. полит. наук: 23.00.02 / И. А. Бронников. – М., 2011. – 25 с. – рус.

4. Готун А. М. Нові інформаційно-комунікаційні технології в глобальній системі політичної комунікації : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.04 / А. М. Готун ; Ін-т світ. економіки і між нар. відносин НАН України. – К., 2010. – 17 с. – укр.

5. Кадлубович Т. І. Політична комунікація в демократизації владних відносин України : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Т. І. Кадлубович ; КНУ ім. Т. Шевченка. – К., 2008. – 17 с. – укр.

6. Клячин А. К. Політична комунікація як чинники трансформації політичних цінностей : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / А. К. Клячин ; ДНУ. – Д., 2007. – 19 с. – укр.

7. Коритнікова Н. В. Інтернет-представництво як комунікативний ресурс державного управління : автореф. дис. ... канд. соціол. наук: 22.00.04 / Н. В. Коритнікова ; ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2008. – 20 с. – укр.

8. Недбай В. В. Інноваційні медіа-технології в системі політичних комунікацій : дис. ... доктора політичних наук / В. В. Недбай. – Одеса : НУ «ОЮА», 2012. – 384 с.

9. Товмаш Д. А. Роль політичної комунікації у формуванні громадянського суспільства : дис. ... канд. філософ. наук – 09.00.03 / Д. А. Товмаш ; КНУ ім. Т. Шевченка. – К., 2008. – 185 с.

10. Шидловський Д. О. Політична комунікація як об'єкт соціологічного дослідження :

автореф. дис. ... канд. соціол. наук – 22.00.04 / Д. О. Шидловський ; Гуманіт. ун-т «Запоріж. ін-т держ. та муніцип. упр.». – Запоріжжя, 2007. – 20 с.

11. Юдаев В. В. Информационные технологии в политическом процессе: Теоретико-прикладной анализ : дис. ... канд. полит. наук. – 23.00.01 / Валерий Вячеславович Юдаев. – М., 2005. – 147 с.

Електронні ресурси:

1. Абрамова Д. С. Политические коммуникации в свете развития инновационных интернет технологий [Электронный ресурс] / Д. С. Абрамова // Гуманитарные научные исследования. – 2013. - № 1. – Режим доступа: <http://human.snauka.ru/2013/01/2142>

2. Анісімович-Шевчук О. Діяльність суб'єктів політичної комунікації: регіональний аспект / Ольга Анісімович-Шевчук. – Режим доступу: http://postua.info/Anisimovych2005_2.htm

3. Грачев М. Н. Политическая коммуникация: теоретические концепции, модели, векторы развития: монография / М. Н. Грачев. – М.: Прометей, 2004. – 328 с. – Режим доступа: http://grachev62.narod.ru/Grachev/n56_04mg.htm

4. Громадська Н. А. Сучасні особливості політичної комунікації та її прояви і інформаційному суспільстві / Н. А. Громадська, О. В. Акетіна. – Режим доступу: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/julia/Мои%20документы/55595-113262-1-SM%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/julia/Мои%20документы/55595-113262-1-SM%20(1).pdf)

5. Карчевська О. В. Роль політичної комунікації в електоральному процесі: теоретико-методологічний аналіз / О. В. Карчевська, Г. С. Агафонова. – Режим доступу: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/julia/Мои%20документы/Polzap_2012_6_19%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/julia/Мои%20документы/Polzap_2012_6_19%20(1).pdf)

6. Кедик В. Інтернет як інструмент політичної комунікації в Україні / Василь Кедик // Українська правда. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/columns/2011/02/12/5901058/>

7. Кіслов Д. В. Термінологія комунікації: теоретичний дискурс та його практичне використання / Д. В. Кіслов. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=551>

8. Кормич Б. А. Інформаційне право : підручник / Б. А. Кормич. – Харків : БУРУН і К, 2011. – 334 с. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books>

9. Креймер Е. І. Місце ЗМІ в політичній системі суспільства / Е. І. Креймер. – Режим доступу: <http://intkonf.org/kreumer-e-i-mistse-zmi-v-politichniy-sistemi-suspilstva/>

10. Товмаш Д. А. Політична комунікація: сутність та специфіка / Д. А. Товмаш. – Режим доступу: http://papers.univ.kiev.ua/1/filosofija_politologija/articles/tovmash-d-a-political-communications-an-essence-and-specificity_17372.pdf

Інформаційні ресурси органів державної влади. Корисні посилання:

1. Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

2. Урядовий портал : єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

3. Громадянське суспільство і влада : урядовий веб-сайт. – Режим доступу: http://civic.kmu.gov.ua/consult_mvc_kmu/news/article

4. Президент України : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>

5. Національний центр електронного урядування. – Режим доступу: <http://nc.dagov.adamant.ua>

6. Державне агентство з питань електронного врядування : офіційний сайт. – Режим доступу: <http://e.gov.ua>

7. Комітет народного контролю : сайт. – Режим доступу: <http://knk.media/ua>

8. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://nkrzi.gov.ua/index.php?r=site/index&pg=1&language=uk>

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Походження дефініції «політична комунікація».
2. Наукові підходи до визначення поняття «політична комунікація» (Р.-Ж. Шварценберг, Л. Пай, Р. Дентон, Г. Вудворт, Д. Грабер та ін.).

3. Складові компоненти політичної комунікації: суб'єкт, адресат, канали, контент повідомлення, простір.
4. Структура політичної комунікації за Дж. Томпсоном.
5. Функції політичної комунікації (інформаційна, соціалізація, політичної освіти, пропаганди, політичної мобілізації, політичної розваги, легітимації).
6. Критичний підхід до політичної комунікації.
7. Виникнення та становлення концепції політичної комунікації в контексті еволюції суспільно-політичної думки.
8. Теорія «магічної кулі».
9. Теорії «прямої дії» в комунікації.
10. Теорії «непрямої дії» в комунікації.
11. Теорія культивування в комунікації.
12. Лібертаріанська теорія як основа політичної комунікації у США.
13. «Батьки нації» як основоположники американської свободи слова (на прикладі Т. Джефферсона) і звітності уряду перед виборцями.
14. Європейський тип політичної комунікації, побудований на теорії соціальної відповідальності.
15. Процесуальні та мережеві моделі політичної комунікації.
16. Інтерактивна модель політичної комунікації.
17. Модель політичної комунікації Шеннона-Вівера.
18. Теорія інформаційного суспільства.
19. Модель Ж.-М. Коттре.
20. Модель К. Сайн.
21. Макрорівневі моделі політичної комунікації (Г. Лассвелл, П. Лазарфельд, Б. Берельсон, Х. Года, Е. Кемпбелл, Л. Фестінгер та ін.).
22. Макрорівневі моделі політичної комунікації (Н. Вінер).
23. Модель масової комунікації Дж. Гербнера.
24. «Спіраль мовчання» Е. Ноель-Нойман.
25. Модель «воротаря» К. Левіна.
26. Вербальні та невербальні, формальні та неформальні, вертикальні та горизонтальні, групові, внутрішньогрупові та масові політичні комунікації.
27. «Холодні» та «гарячі» політичні комунікації М. Маклюєна.
28. Типологічні ознаки політичних комунікацій: ритуальність та інформативність; інституціональність і особистісний характер; езотеричність та загальнодоступність; схематичність та повнота інформації.
29. Типологічні ознаки політичних комунікацій: стандартність та експресивність; діалогічність та монологічність; агресивність і толерантність; пряма та прихована форма оцінки.
30. Популізм і лобювання як політичні технології.
31. Обмеження та протидія політичним маніпуляціям.
32. Довіра до джерела як проблема політичної комунікації.
33. Психологічна війна в політиці та основні прийоми її ведення.
34. Регуляція масової політичної поведінки.
35. Політична пропаганда. Історія виникнення та розвитку технологій пропаганди.
36. Сутність та характерні ознаки політичної пропаганди.
37. Основні функції політичної пропаганди.
38. Типологія пропаганди.
39. Основні методи пропаганди.
40. Новітні інформаційні технології і пропаганда.
41. Пропаганда в тоталітарному, авторитарному та демократичному режимах.
42. Маніпуляція в структурі пропаганди.
43. Сутність і зміст агітації в політиці.

44. Основні технології та методи агітації. Агітація в сучасному світі.
45. Пропаганда в контексті становлення «інформаційного суспільства».
46. Роль пропаганди в сучасному світовому інформаційно-комунікаційному просторі.
47. Комунікація під час виборчих кампаній: стратегія і тактика.
48. Способи формування іміджу під час виборів. Політичний перфоманс.
49. Роль і значення політичної комунікації в електоральному процесі.
50. Домінуюча роль телебачення у політичному процесі. Поняття телекратії.
51. Розгул «брудних технологій» або «чорного PR».
52. «Брудні технології» як «паплюжна кампанія».
53. Вплив глобалізаційних процесів на політичні комунікації.
54. Позитивні та негативні прояви політичної комунікації в інформаційному суспільстві.
55. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства (2000).
56. Взаємозв'язок політики та Інтернет-простору.
57. Політична Інтернет-комунікація: її роль, функції та форми.
58. Електронна демократія як форма політичної комунікації.
59. Електронне урядування.
60. Вплив політичної комунікації в Інтернет-просторі на суспільно-політичну активність.
61. Особливості і типи кризових комунікацій.
62. Кризовий менеджмент.
63. Боротьба з чутками.
64. Спін-докторинг у політиці.
65. Електронна демократія як засіб боротьби з кризою довіри до політичної системи.